

<https://doi.org/10.38190/ope.13.1-2.17>

Stručni rad

ANALIZA PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU OD 2019. DO 2021. GODINE

Snježana Štiber, univ. mag. oec.
E-mail: sstiber@gmail.com

SAŽETAK

Prerađivačka industrija predstavlja najvažniji i najsnažniji pokretač gospodarstva svake zemlje. U gospodarstvu Varaždinske županije prerađivačka industrija čini značajan udio, a osobito u segmentu broja zaposlenih, ukupnom prihodu te izvozu. Prema dokumentu „Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. – NKD 2007“ prerađivačka industrija označava se oznakom C te sadrži 24 grane djelatnosti koje se označavaju oznakama od c10 do c33. U radu je dan pregled poduzetničkih aktivnosti prerađivačke industrije Varaždinske županije.

Ključne riječi: *prerađivačka industrija; gospodarstvo Varaždinske županije*

1. UVOD

Varaždinska županija jedna je od najstarijih županija formirana od šest gradova i dvadeset i dvije općine. Površinom čini samo 2,23% ukupne površine Republike Hrvatske, a prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine u njoj živi ukupno 159 747 stanovnika. Zbog svog položaja na sjeveru Republike Hrvatske nalazi se na važnim prometnim smjerovima prema Sloveniji, Austriji, Njemačkoj i dalje prema zemljama Europe. Takav smještaj uvelike je olakšao dolazak investitora koji su ovdje pronašli svoje mjesto za ulaganje, ali i radnu snagu. Značaj i snaga prerađivačke industrije Varaždinske županije očituje se u činjenici kako je u 2021. godini prerađivačka industrija Varaždinske županije sudjelovala sa 50% u ukupnim prihodima županije, 49% u ukupnom broju zaposlenih te 94% u izvozu poduzetnika Varaždinske županije.

Podaci o poslovanju poduzetnika korišteni u ovom radu preuzeti su sa stranica FINA-e, DZS-a, kao i sa portala Digitalna komora – komunikacijske platforme Hrvatske gospodarske komore.

Odabrani pokazatelji za analizu gospodarstva Varaždinske županije i prerađivačke industrije Varaždinske županije su broj poduzetnika, broj zaposlenih, ukupni prihodi te izvoz, a promatrane godine su 2019., 2020. i 2021. godina.

2. GOSPODARSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Prema podacima koji su preuzeti iz Digitalne komore te obrađeni, a prema pokazateljima za 2021. godinu vidljivo je da je najviše poduzetnika, njih 874 ili 19,4% registrirano u djelatnosti G – trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla, zatim slijedi C – prerađivačka industrija sa 739 poduzetnika ili 16,4% te F – građevinarstvo sa 715 poduzetnika, odnosno 15,8%. Prema broju zaposlenih vodeća je prerađivačka industrija sa 23 003 zaposlena ili 49%, slijedi trgovina na veliko i malo sa 5 293 zaposlena ili 11,3% pa građevinarstvo sa 5 280 zaposlenih ili 11,2%. Kada analiziramo financijske podatke odnosno ukupne prihode, vidljivo je da prerađivačka industrija ostvaruje 50,1% ukupnih prihoda, trgovina na veliko i malo 17,7%, a građevinarstvo 9,2%. Iz Tabele 1 složene na temelju podataka preuzetih sa stranica FINA-e i Digitalne komore vidljivo je da je za cjelokupno gospodarstvo Varaždinske županije kroz promatrano razdoblje 2019., 2020. i 2021. godine zabilježen rast broja poduzetnika i broja zaposlenih. Kod ukupnih prihoda, na razini svih djelatnosti za promatrano razdoblje zabilježen je manji pad u ukupnim prihodima za 2020. godinu u odnosu na 2019. godinu koja se smatra rekordnom godinom na razini cijele Hrvatske. Neke od djelatnosti sa konstantnim rastom (ili minimalnim oscilacijama) su: djelatnost A – ima konstantan rast broja poduzetnika i broja zaposlenih, ali je zabilježen blagi pad ukupnih prihoda za 2020. godinu u odnosu na 2021. godinu; djelatnost B – ima blagi konstantan rast u svim odabranim pokazateljima za promatrano razdoblje; djelatnost C – ima konstantan rast broja poduzetnika, ima blagi pad zaposlenih u 2021. u odnosu na 2020. godinu te pad ukupnih prihoda u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu; djelatnost D – ima konstantan rast broja poduzetnika, blagi pad zaposlenih i blagi pad ukupnih prihoda u 2020. u odnosu na 2019. godinu; djelatnost F – ima konstantan rast broja podu-

zetnika, broja zaposlenih i ukupnih prihoda; djelatnost G – ima pad svih odabranih pokazatelja u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, ali u 2021. ponovni rast svih pokazatelja. Druge djelatnosti također bilježe oscilacije u pojedinim godinama za pojedine pokazatelje.

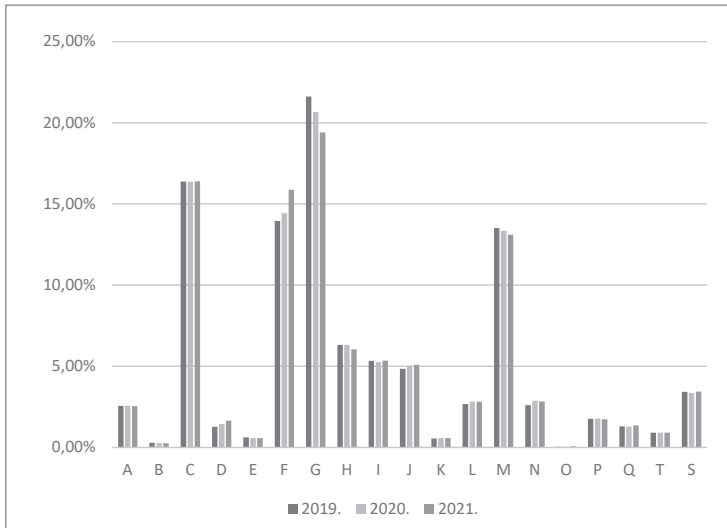
Tablica 1: Prikaz broja poduzetnika, zaposlenih i ukupnih prihoda Varaždinske županije po područjima djelatnosti za 2019., 2020. i 2021. godinu

	2019. godina			2020. godina			2021. godina		
	Broj poduz.	Broj zaposl.	Uk. prihodi u 000 kn	Broj poduz.	Broj zaposl.	Uk. prihodi u 000 kn	Broj poduz.	Broj zaposl.	Uk. prihodi u 000 kn
A	106	1.838	1.675.591	110	1.951	1.629.259	115	1.959	1.802.276
B	12	216	141.219	12	229	158.510	12	240	184.118
C	679	23.285	14.282.207	699	23.290	13.962.559	739	23.003	15.546.279
D	53	174	395.721	62	172	380.873	74	175	385.818
E	26	951	391.477	25	913	373.029	26	992	465.920
F	578	4.546	2.036.889	616	4.825	2.538.243	715	5.280	2.849.106
G	896	5.363	5.206.469	882	5.274	4.886.504	874	5.293	5.498.627
H	262	3.022	1.667.536	270	3.157	1.584.960	272	3.008	1.819.536
I	221	1.183	243.407	225	1.131	222.173	241	1.150	240.591
J	201	928	401.564	215	1.030	435.579	229	1.166	564.403
K	23	76	25.046	25	76	26.912	26	75	24.797
L	111	204	202.699	121	150	130.576	127	166	233.836
M	560	1.537	694.202	570	1.597	649.429	590	1.649	801.623
N	108	767	215.513	123	730	186.738	128	1.286	333.737
O	2	6	2.004	2	7	1.872	3	8	2.426
P	73	498	74.926	76	514	75.148	78	512	70.942
Q	54	647	119.674	55	646	125.984	61	698	143.366
T	38	68	16.803	39	72	13.323	41	64	16.872
S	142	282	64.527	143	270	57.677	155	267	61.490
	4.145	45.591	27.857.472	4.270	46.034	27.439.349	4.506	46.991	31.045.765

Izvor: Izrada autora prema obrađenim podacima preuzetim iz Digitalne komore i FINA-e

Razlog takvog stanja svakako leži u krizi koja je obilježila 2020. godinu na svjetskoj razini. Zbog virusa COVID-19 mnoge djelatnosti su bile zatvorene, transport robe odvijao se otežano što je posljedično rezultiralo u kašnjenju sirovine te gotovih proizvoda. Poskupio je transport zbog novih prometnih pravaca, roba iz Kine otežano je stizala, te su se i navike potrošača promijenile. Pad od oko 2% u ukupnim prihodima zabilježila je C – prerađivačka industrija u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, a najveći pad od oko 35% zabilježila je djelatnost L – poslovanje nekretninama. Ipak, ukupni rezultati poslovanja poduzetnika u 2020. godini su odlični te je na razini cijelog gospodarstva zabilježen rast od oko 3% u broju poduzetnika, oko 1% u broju zaposlenih te pad od oko 2% u ukupnim prihodima u odnosu na po svim pokazateljima odličnu 2019. godinu.

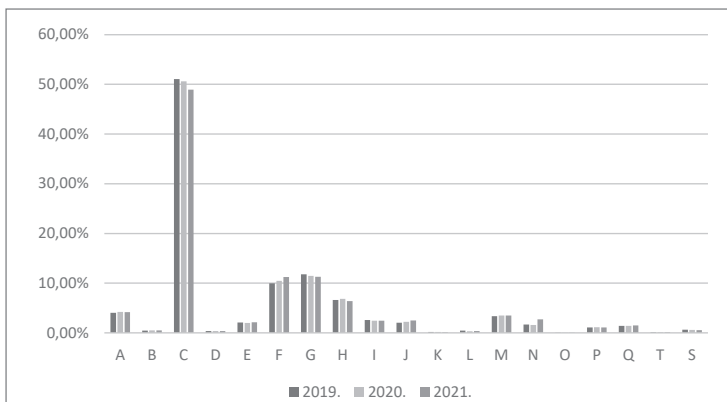
Grafički prikaz 1: Broj poduzetnika Varaždinske županije po područjima djelatnosti za 2019., 2020. i 2021. godinu

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Grafički prikaz 1. prikazuje kretanje broja poduzetnika po svim područjima djelatnosti u promatranim godinama. Iz prikaza broja tvrtki za 2021. godinu vidljivo je da je najveći broj tvrtki, njih 874 odnosno 19% registrirano u djelatnosti trgovine na veliko i malo (G). Broj tvrtki u prerađivačkoj industriji (C) je 739 odnosno 16%. U građevinarstvu (F) je 715 tvrtki odnosno 16%, za stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (M) broj tvrtki je 590, što čini 13% od ukupnog broja tvrtki u Varaždinskoj županiji. Ostale djelatnosti imaju broj tvrtki koji čini manje od 10% ukupnog broja tvrtki u županiji.

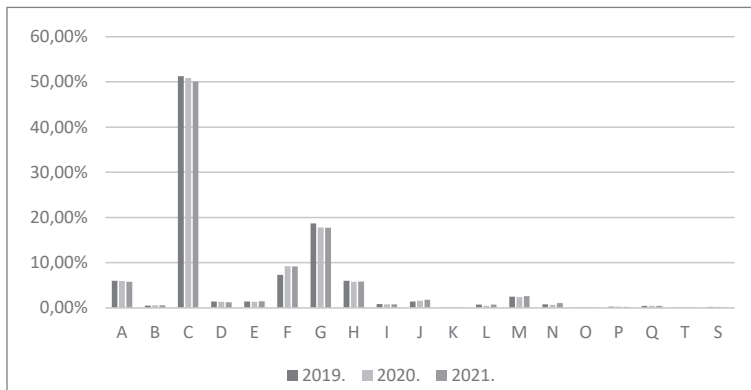
Grafički prikaz 2: Broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji po područjima djelatnosti za 2019., 2020. i 2021. godinu

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Iz grafičkog prikaza broja zaposlenih u 2021. godini po djelatnostima vidljivo je da je najveći broj zaposlenih, njih 23 003 odnosno 49% posto zaposleno u prerađivačkoj industriji (C). U trgovini na veliko i malo (G) zaposleno je 5 293 osoba, odnosno 11%, u građevinarstvu (F) je zaposleno 5 280 zaposlenih, odnosno 11%. U djelatnosti prijevoza (H) zaposleno je 3 008 zaposlenih odnosno 6%. Ostale djelatnosti pojedinačno zapošljavaju manje od 5% ukupnog broja zaposlenih. Pregledom ostvarenih ukupnih prihoda u 2021. godini vidljivo je da prerađivačka industrija (C) ostvaruje 50% ukupnih prihoda županije, trgovina na veliko i malo (G) čini 18% ukupnih prihoda, građevinarstvo (F) čini 9%, a prijevoz (H) i poljoprivreda (A) čine svaki po 6%. Ostale pojedine djelatnosti sudjeluju sa 3% ili manje u ukupnim prihodima županije. Kada uspoređujemo Varaždinsku županiju u odnosu na druge županije u Hrvatskoj prema podacima FINA-e, ona se nalazi na osmom mjestu prema broju poduzetnika i ostvarenim ukupnim prihodima, na sedmom mjestu prema neto dobiti / gubitku, te na šestom mjestu prema broju zaposlenih kod poduzetnika.

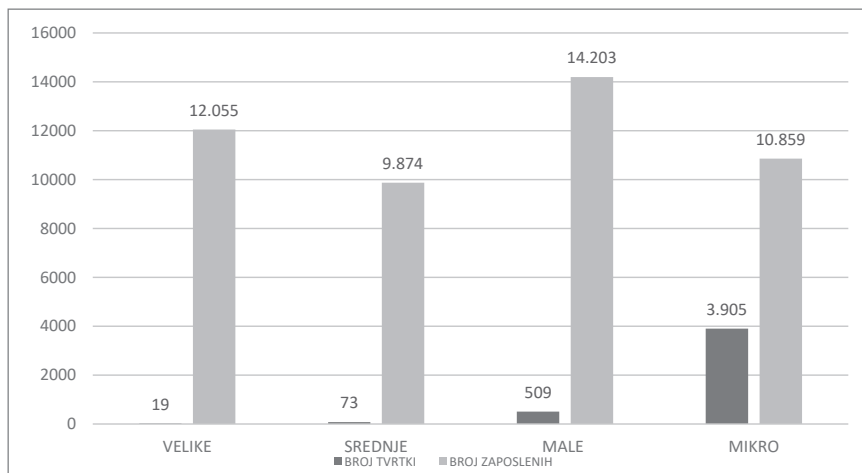
Grafički prikaz 3: Ukupni prihodi Varaždinske županije po područjima djelatnosti za 2019., 2020. i 2021. godinu

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Prema ekonomičnosti poslovanja poduzetnici Varaždinske županije su u odnosu na druge županije na 12. mjestu, prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenim odnosom neto dobiti i broja zaposlenih na 11. mjestu, a prema produktivnosti rada mjerenom odnosom ukupnih prihoda i broja zaposlenih na 9. mjestu.

Grafički prikaz 4: Broj tvrtki prema veličini i broj zaposlenih u tim tvrtkama u 2021. godini

Izvor: Izrada autora prema podacima HGK – Digitalna komora

Struktura poduzetnika prema veličini temeljem Zakona o računovodstvu razvrstava se na mikro, male, srednje i velike poduzetnike, a kod Varaždinske županije za 2021. godinu izgleda ovako: od 4 506 tvrtki koje su predale godišnje financijsko izvješće (GFI) za 2021. godinu, njih 3 905 (ili 87%) spada u kategoriju mikro tvrtki, 509 tvrtki (ili 11%) spada u kategoriju malih tvrtki, 73 tvrtke (ili 1,6%) su srednje tvrtke, a samo 19 tvrtki (ili 0,4%) su velike tvrtke. Ukupan broj zaposlenih u 4 506 tvrtki iznosi 46 991, a prema veličini tvrtke, najveći broj zaposlenih, njih 14 203 (ili 30%) zaposleno je u malim tvrtkama, 12 055 (ili 26%) u velikim tvrtkama, 10 859 (ili 23%) u mikro tvrtkama i 9 874 (ili 21%) u srednjim tvrtkama.

Tablica 3: Izvoz i uvoz po županijama u 2021. godini

Županija	Izvoz u 000 kn	Uvoz u 000 kn
Grad Zagreb	41.882.533	108.691.886
Zagrebačka	8.341.574	21.045.582
Varaždinska	8.086.773	8.308.772
Međimurska	6.436.406	5.773.515
Splitsko-dalmatinska	5.730.270	7.682.860
Osječko-baranjska	5.400.137	5.113.920
Primorsko-goranska	4.843.911	9.790.119
Istarska	4.750.193	5.781.876
Krapinsko-zagorska	4.493.882	2.892.382
Sisačko-moslavačka	4.493.882	2.892.382
Koprivničko-križevačka	3.698.626	2.495.978
Karlovačka	3.159.323	2.251.350

Brodsko-posavska	3.123.821	2.266.234
Zadarska	2.796.118	2.636.162
Vukovarsko-srijemska	2.360.764	2.569.374
Bjelovarsko-bilogorska	1.596.294	1.813.357
Požeško-slavonska	1.495.341	863.612
Virovitičko-podravska	1.240.860	621.414
Šibensko-kninska	1.057.433	917.402
Ličko-senjska	630.913	454.252
Dubrovačko-neretvanska	603.404	392.746

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a

Prema podacima DZS-a izvoz poduzetnika Varaždinske županije je na samome vrhu u Republici Hrvatskoj te se svake godine povećava, izuzev 2020. godinu kada je zabilježen blagi pad zbog globalne pandemije COVID-19 koja je utjecala na sva gospodarstva, a posljedično i na izvoz poduzetnika Varaždinske županije. Podaci za 2021. godinu pokazuju da je prema izvozu Varaždinska županija na 3. mjestu u Republici Hrvatskoj, odmah iza Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Kada je riječ o uvozu nalazi se na 4. mjestu od ukupno 21 županije. Najznačajnija tržišta na koja poduzetnici Varaždinske županije izvoze svoje proizvode su tržišta Njemačke, Italije, Austrije i Slovenije, zatim Rumunjske, Bosne i Hercegovine te Mađarske. Zemlje iz kojih najviše uvozimo su Italija, Austrija, Njemačka, Slovenija, Mađarska te Bosna i Hercegovina.

3. PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Poznato je da prerađivačka industrija doprinosi ekonomskom rastu kao niti jedna druga djelatnost, te da je ona tehnološki dinamičan dio gospodarstva koji uobičajeno bilježi veći rast produktivnosti od drugih sektora. Važna prednost prerađivačke industrije je u tome da se proizvodima prerađivačke industrije može trgovati, što se svakako vidi i u izvozu prerađivačke industrije Varaždinske županije. U Varaždinskoj županiji kako u izvozu tako i u uvozu najviše pridonosi prerađivačka industrija koja u ukupnom izvozu županije sudjeluje sa 94%, a u ukupnom uvozu sa 78%. U Varaždinskoj županiji, poduzetnici prerađivačke industrije zastupljeni su u svim poddjelatnostima osim u c12 – proizvodnja duhanskih proizvoda.

Proizvodi prerađivačke industrije Varaždinske županije odnose se na cijeli spektar proizvoda od proizvodnje prehrambenih proizvoda (meso, mlijeko, masti, ulja, pekarski proizvodi i dr.), proizvodnje pića, proizvodnje tekstila, odjeće, kože i srodnih proizvoda, zatim obuće. Tu spadaju i prerada drva, proizvodnja papira zatim tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa, proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, proizvodnja osnovnih kemikalija, pesticida i gnojiva, proizvodnja farmaceutskih proizvoda, proizvodnja proizvoda od gume i plastike, nemetalni mineralni proizvodi, proizvodnja metala i proizvoda od metala, proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, proizvodnja električne opreme, strojeva i uređaja, motornih vozila, namještaja itd. Stoga su u Varaždinskoj županiji zastupljeni sve poddjelatnosti prerađivačke industrije sa vrlo širokom paletom proizvoda, izuzev proizvodnje duhanskih proizvoda. U promatranom razdoblju od 2019., 2020. i 2021.

godine poduzetnici Varaždinske županije unutar djelatnosti prerađivačke industrije ostvarili su konstantan rast u broju poduzetnika. U prerađivačkoj industriji je u 2019. godini bilo 679 poduzetnika, u 2020. godini njih 699 te u 2021. godini 739. U istom razdoblju kod broja zaposlenih u prerađivačkoj industriji Varaždinske županije zabilježen je pad u 2021. godini u odnosu na 2020. i 2019. godinu. U 2019. godini broj zaposlenih tako je iznosio 23 285, u 2020. godini 23 290, a u 2021. godini 23 003. Prema ukupnim prihodima prerađivačke industrije vidljivo je da su ukupni prihodi u 2020. godini u odnosu na 2019. zabilježili blagi pad od oko 2%, dok su ukupni prihodi u 2021. u odnosu na 2020. godinu porasli za 11%. Tablica 4 prikazuje broj poduzetnika, broj zaposlenih i ukupne prihode u tisućama kuna po djelatnostima unutar prerađivačke industrije za poduzetnike Varaždinske županije.

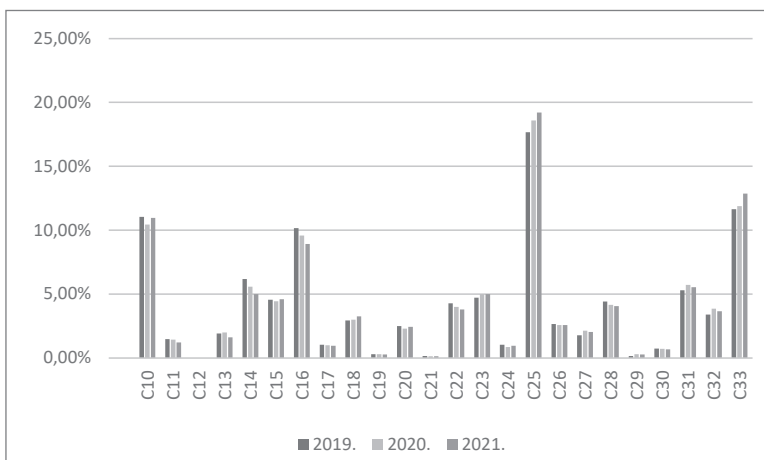
Tablica 4: Broj poduzetnika, broj zaposlenih i ukupni prihodi po poddjelatnostima prerađivačke industrije Varaždinske županije za 2019., 2020. i 2021. godinu

	2019. godina			2020. godina			2021. godina		
	Broj poduz.	Broj zaposl.	Uk. prihodi u 000 kn	Broj poduz.	Broj zaposl.	Uk. prihodi u 000 kn	Broj poduz.	Broj zaposl.	Uk. prihodi u 000 kn
C10	75	2.666	3.750.774	73	2.616	3.700.398	81	2.594	4.065.973
C11	10	22	12.275	10	15	9.804	9	12	9.006
C12									
C13	13	363	168.247	14	323	148.633	12	285	211.206
C14	42	4.222	2.057.219	39	4.112	1.836.147	37	3.878	1.775.801
C15	31	4.858	1.649.412	31	4.678	1.460.572	34	4.558	1.343.779
C16	69	1.735	868.254	67	1.864	907.608	66	1.870	1.059.349
C17	7	315	127.965	7	309	127.640	7	300	138.466
C18	20	129	44.319	21	123	32.805	24	152	61.138
C19	2	13	10.544	2	14	12.180	2	14	12.849
C20	17	389	231.390	16	413	358.615	18	414	404.460
C21	1	6	26.047	1	12	10.281	1	16	11.029
C22	29	1.000	1.258.952	28	1.024	1.234.597	28	1.048	1.495.655
C23	32	1.036	879.281	35	1.019	869.658	37	1.015	1.006.618
C24	7	655	218.506	6	628	248.832	7	648	274.374
C25	120	2.428	1.085.255	130	2.563	1.129.882	142	2.525	1.423.004
C26	18	149	72.668	18	149	81.886	19	164	111.027
C27	12	446	551.660	15	709	618.013	15	774	723.736
C28	30	1.271	712.628	29	1.185	648.764	30	1.175	840.684
C29	1	20	3.824	2	20	2.378	2	5	984
C30	5	15	10.502	5	15	11.566	5	15	10.261
C31	36	334	121.340	40	316	96.242	41	250	94.454
C32	23	190	69.208	27	211	69.613	27	213	75.468
C33	79	1.023	351.938	83	972	346.444	95	1.078	396.959
Ukupno	679	23.285	14.282.207	699	23.290	13.962.559	739	23.003	15.549.279

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Iz prikaza broja tvrtki po poddjelatnostima prerađivačke industrije Varaždinske županije za 2021.godinu vidljivo je da je najviše tvrtki, odnosno njih 142 registrirano u djelatnosti c25 – proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme, što čini 19% svih registriranih tvrtki prerađivačke industrije Varaždinske županije. Slijede c33 – popravak i instaliranje strojeva i opreme sa ukupno 95 tvrtki odnosno 13%, c10 – proizvodnja prehrambenih proizvoda sa 81 tvrtkom odnosno 11%, c16 – prerada drva, proizvodi od drva sa 66 tvrtki što čini 9% i ostale djelatnosti koje pojedinačno sudjeluju u ukupnom broju tvrtki u postotku manjem od 6%. Kada promatramo broj zaposlenih po poddjelatnostima unutar prerađivačke industrije Varaždinske županije za 2021.godinu vidljivo je da je najveći broj zaposlenih, njih 4 558 odnosno 20% svih zaposlenih u prerađivačkoj industriji Varaždinske županije zaposleno u djelatnosti c15 – proizvodnja kože i srodnih proizvoda. Slijede c14 – proizvodnja odjeće sa 3 878 zaposlenih što čini 17%, c10 – proizvodnja prehrambenih proizvoda sa 2 594 zaposlena ili 11% te c16 – prerada drva, proizvodi od drva sa 1 870 zaposlenih ili 8%. Ostale djelatnosti pojedinačno sudjeluju sa manje od 5% u ukupnom broju zaposlenih u prerađivačkoj industriji Varaždinske županije. Iz ukupnih prihoda poddjelatnosti prerađivačke industrije Varaždinske županije za 2021. vidljivo je da 26% ukupnih prihoda prerađivačke industrije ostvaruje c10 – proizvodnja prehrambenih proizvoda, zatim c14 – proizvodnja odjeće sa 11%, c22 – proizvodnja proizvoda od gume, plastike sa 10%. Slijede c25 – proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme i c15 – proizvodnja kože i srodnih proizvoda sa 9% te c16 – prerada drva i proizvodi od drva sa 7%. Ostale poddjelatnosti pojedinačno sudjeluju sa manje od 6% u ukupnim prihodima prerađivačke industrije Varaždinske županije. Iz grafičkog prikaza 5 vidljivo je kretanje broja poduzetnika po poddjelatnostima prerađivačke industrije za 2019., 2020. i 2021. godinu.

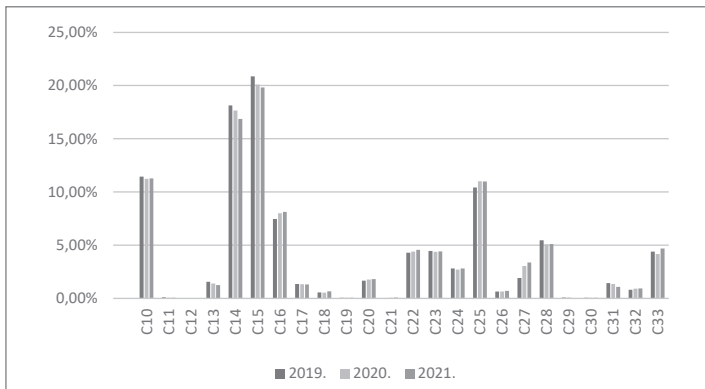
Grafički prikaz 5: Broj poduzetnika unutar prerađivačke industrije Varaždinske županije u 2019., 2020. i 2021. godini

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Djelatnosti c10, c14, c16, c22 i c28 bilježe pad broja poduzetnika u promatranom razdoblju. Za razliku od njih c18, c23, c2 i c33 bilježe konstantan rast broja poduzetnika u promatranom razdoblju. Svakako se ističu poddjelatnosti sa najvećim brojem poduzetnika a to su c25, c33, c10, c16 i c14.

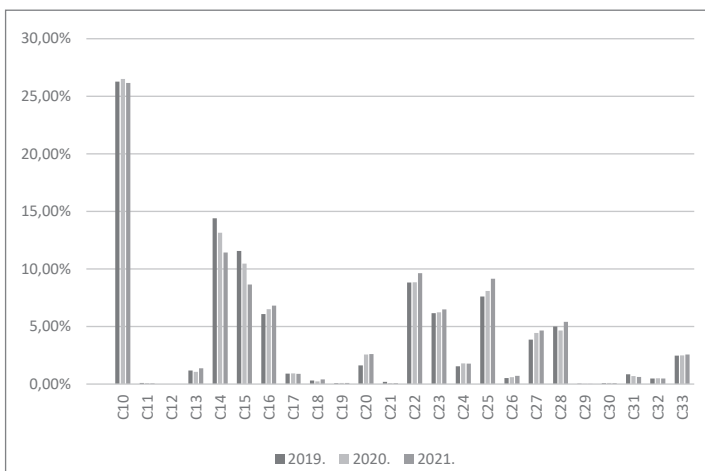
Grafički prikaz 6: Broj zaposlenih unutar prerađivačke industrije Varaždinske županije u 2019., 2020. i 2021. godini

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Iz grafičkog prikaza 6 vidljivo je da su konstantan rast broja zaposlenih u poddjelatnostima prerađivačke industrije Varaždinske županije u razdoblju 2019., 2020. i 2021. godine imale djelatnosti c16, c20, c25, c27, c32. Pad je zabilježen u djelatnostima c10, c13, c14, c15, c23 i c31. Prema broju zaposlenih ističu se djelatnosti c15, c14, c10 i c25.

Grafički prikaz 7: Ukupni prihodi u unutar prerađivačke industrije Varaždinske županije u 2019., 2020. i 2021. godini

Izvor: Izrada autora prema podacima Digitalne komore

Iz grafičkog prikaza 7 vidljivo je da su konstantan rast ukupnih prihoda u poddjelatnostima prerađivačke industrije Varaždinske županije u razdoblju 2019., 2020. i 2021. godine imale djelatnosti c16, c20, c22, c23, c25, c27 i c33. Pad je zabilježen u djelatnostima c10, c14, c15 i c31. Prema ostvarenim ukupnim prihodima najviše se ističu djelatnosti c10, c14, c15, c22 i c25.

O jačini i važnosti izvoza prerađivačke industrije Varaždinske županije govori činjenica da prerađivačka industrija Varaždinske županije čini 94% ukupnog izvoza županije, a u uvozu sudjeluje sa 78%.

Tablica 5: Izvoz i uvoz po područjima djelatnostima Varaždinske županije za 2021. godinu

Područje djelatnosti	Izvoz u 000 kn	Uvoz u 000 kn
A	49.389	39.062
B	22.565	11.987
C	7.577.351	6.489.141
D	2.317	89.233
E	64.327	19.919
F	46.190	148.064
G	286.216	1.259.287
H	7.420	177.002
I	641	3.603
J	302	15.301
K	-	2
L	-	1.049
M	20.487	38.978
N	1.758	1.092
P	-	452
Q	-	128
R	-	386
S	97	884
X	7.713	13.203
Ukupno:	8.086.773	8.308.773

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a

Iz tablice 5 vidljiva je jasna dominacija prerađivačke industrije Varaždinske županije u izvozu u kojem sudjeluje sa visokih 94%. Uz prerađivačku industriju u izvozu sudjeluje i djelatnost G sa 4% te ostale djelatnosti sa vrlo malim udjelom.

U uvozu prerađivačka industrija Varaždinske županije sudjeluje sa 78%, a uz nju se isto tako ističe područje djelatnosti G sa 15%.

4. ZAKLJUČAK

Prema pokazateljima za 2021. godinu prerađivačka industrija Varaždinske županije sudjeluje sa 50% u ukupnim prihodima županije, sa 49% u ukupnom broju zaposlenih te sa 94% u izvozu Varaždinske županije. Na temelju istraživanja iz dostupnih izvora podataka možemo reći da prema podacima za 2021. godinu u prerađivačkoj industriji Republike Hrvatske sudjeluje 11% svih poduzetnika, 23% zaposlenih, a prerađivačka industrija sudjeluje sa 24% u ukupnim prihodima. Osim kontinentalnih županija, a osobito županija na sjeveru Hrvatske, ostale županije kao vodeću djelatnost imaju turizam ili poljoprivredu. Za razliku od Hrvatske u Varaždinskoj županiji pokazatelji su bitno drugačiji jer je prerađivačka industrija u 2021. godini sudjelovala sa 16% u broju poduzetnika, sa 49% u broju zaposlenih te sa 50% u ukupnim prihodima županije, što pokazuje njenu jačinu i utjecaj na rast gospodarstva Varaždinske županije. Uspoređujući prerađivačku industriju Varaždinske županije sa prerađivačkim industrijama okolnih županija, a tu mislimo na Međimursku, Koprivničko-križevačku i Krapinsko-zagorsku, prerađivačka industrija Varaždinske županije ističe se kao daleko najbolja u svim analiziranim pokazateljima. Tako je po broju poduzetnika prerađivačke industrije prva Varaždinska županija sa 739 poduzetnika, slijedi Međimurska sa 674, Krapinsko-zagorska sa 502 i Koprivničko-križevačka sa 346 poduzetnika. Kod broja zaposlenih jednako je vodeća Varaždinska županija sa 23 003 zaposlena u prerađivačkoj industriji, slijedi Međimurska sa 16 507, Krapinsko-zagorska sa 10 545 te Koprivničko-križevačka sa 9 777 zaposlenih. Isto takvo rangiranje je i prema ukupnim prihodima – prva je Varaždinska županija, slijedi Međimurska, Krapinsko-zagorska te Koprivničko-križevačka industrija.

Zaključno, prerađivačka industrija Varaždinske županije kao najvažniji i najjači faktor gospodarstva u županiji te pokretač razvoja treba se tehnološki i digitalno opremiti te biti svjesna važnosti zelenog gospodarstva, umjetne inteligencije, koncepta Industrije 4.0 te tehnološke i energetske tranzicije. Na taj će način biti konkurentnija na tržištu sa ponudom diferenciranih proizvoda. U tom kontekstu od presudne važnosti su inovacije, ulaganja i osposobljavanja. Naravno, sve to treba pratiti podrška županije i gradova te prvenstveno obrazovni sustav prilagođavajući se potrebama tržišta rada, konkretno prerađivačke industrije koja dokazano u Varaždinskoj županiji zapošljava najveći broj ljudi.

ANALYSIS OF THE PROCESSING INDUSTRY OF VARAŽDIN COUNTY IN THE PERIOD FROM 2019 TO 2021

Snježana Štiber

E-mail: sstiber@gmail.com

ABSTRACT

The manufacturing industry represents the most important and strongest driver of the economy of each country. In the economy of Varaždin County, the processing industry makes a significant share, and especially in the segment of number of employees, total income and export. According to the document "National classification of activities 2007 - NKD 2007", the manufacturing industry is coded C and contains 24 branches of activity that are coded from c10 to c33. The paper provides an overview of entrepreneurial activities of the processing industry of Varaždin County..

Keywords: *manufacturing, economy of Varaždin County*

LITERATURA

1. Štiber, S. (2023), Strateško pozicioniranje prerađivačke industrije Varaždinske županije, diplomski rad, Sveučilište Sjever
2. <https://digitalnakomora.hr/pretraga/statistika>
3. https://e-obrt.gov.hr/dokumenti/nkd2007_s_objasnjenjima.pdf
4. <https://www.fina.hr/-/rezultati-poslovanja-poduzetnika-varazdinske-zupanije-u-2021.-godini>
5. Državni zavod za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/robna-razmjena-s-inozemstvom/>
6. Hrvatska gospodarska komora : <https://hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2021-f-web61e92db81b50d.pdf>
7. Popis 2021: <https://popis2021.hr/>
8. Varaždinska županija: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/o-nama/zupanija-u-brojkama.html>